

Uchwała Nr 7/2026
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 19 lutego 2026 r.

dotycząca rządowych projektów ustaw – o statusie osoby najbliższej w związku i umowie o wspólnym pożyciu (druk nr 2110) oraz Przepisy wprowadzające ustawę o statusie osoby najbliższej w związku i umowie o wspólnym pożyciu (druk nr 2111)

Po rozpatrzeniu, na wniosek Marszałka Sejmu z dnia 5 stycznia 2026 r. (pismo SPS-III.020.415.3.2025 i SPS-III.020.416.3.2025 dot. RPW.43917.2025 i RPW.43918.2025) rządowych projektów ustaw – o statusie osoby najbliższej w związku i umowie o wspólnym pożyciu (druk nr 2110) oraz Przepisy wprowadzające ustawę o statusie osoby najbliższej w związku i umowie o wspólnym pożyciu (druk nr 2111), Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, działając stosownie do art. 329 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, odnosząc się do wpływu projektów na zagadnienia nauki i szkolnictwa wyższego, **pozytywnie opiniuje** projekt.

1. Projekt ma charakter wdrożeniowy: służy zachowaniu spójności systemu prawnego przez dostosowanie licznych ustaw do rozwiązań przewidzianych w „ustawie głównej”, a także określa terminy wejścia w życie zmian. Projekt został wniesiony jako projekt rządowy.
2. Skala dostosowań jest bardzo szeroka – projekt przewiduje nowelizacje 238 ustaw, co czyni szczególnie istotnym zachowanie konsekwencji terminologicznej i odesłań (w tym jednolite odwołania do art. 1 ustawy głównej, definiującego „umowę o wspólnym pożyciu”).
3. Z perspektywy nauki i szkolnictwa wyższego istotne są w szczególności zmiany w ustawie o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (rozszerzające regulacje dotyczące podległości służbowej na osoby będące stronami umowy o wspólnym pożyciu (art. 195)) oraz w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dotyczące m.in. zakwaterowania w domach studenckich i ujednoczenia statusu osoby najbliższej w procedurach uczelnianych (art. 209)).

Rada ocenia te zmiany jako spójne z wdrożeniową logiką projektu oraz porządkujące praktykę uczelni, w szczególności przez:

- a) doprecyzowanie, że w ramach zadań uczelni uwzględnia się zakwaterowanie w domu studenckim także małżonka albo osoby będącej drugą stroną umowy o wspólnym pożyciu oraz dziecka (zmiany m.in. w art. 104 oraz art. 211 PSWiN);
- b) rozszerzenie i doprecyzowanie regulacji antykonfliktowych w relacjach służbowych na uczelni (art. 118 PSWiN);
- c) ujednoczenie statusu osoby najbliższej w procedurach dyscyplinarnych - przez objęcie drugiej strony umowy o wspólnym pożyciu katalogiem osób mogących

złożyć wniosek o wznowienie postępowania w ściśle określonych przypadkach (art. 296 ust. 4 PSWiN);

- d) konsekwentne uwzględnienie drugiej strony umowy o wspólnym pożyciu w przepisach dotyczących określonych kategorii cudzoziemców (art. 324 ust. 2 pkt 7 PSWiN).
4. Rada odnotowuje, że projekt jest elementem realizacji celu wskazanego w dokumentacji rządowej, tj. zapewnienia ram prawnych dla ochrony trwałych relacji osobistych funkcjonujących poza małżeństwem oraz wykonania zobowiązań międzynarodowych opisanych w ocenie skutków regulacji.
5. Ze względu na rozległość pakietu nowelizacyjnego, Rada wskazuje na znaczenie prawidłowego przygotowania wdrożenia po stronie administracji publicznej i instytucji, w tym uczelni (procedury wewnętrzne, wsparcie socjalne, komunikacja, dostosowanie systemów) oraz właściwego *vacatio legis*.

Rada zauważa, że przyjęte w projekcie rozwiązania zapewniają osobom pozostającym w trwałych związkach realną ochronę prawną, przy jednoczesnym zachowaniu normatywnej odrębności tej instytucji od małżeństwa. Taki model odpowiada zasadzie proporcjonalności oraz realizuje standard „minimum ochrony”, wyraźnie artykułowany w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W świetle powyższego Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego **pozytywnie opiniuje** rządowy projekt ustawy – *Przepisy wprowadzające ustawę o statusie osoby najbliższej w związku i umowie o wspólnym pożyciu* (Druk nr 2111).

Uchwałę otrzymują Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

dr hab. Marcin Pałys, prof. UW